

بررسی چالش و راهبرد های «دو زبانی» در کلاس های چند پایه

میلاد ریحانپور^۱، فرشاد یوسفی^۲، احسان عزیزی^۳، پوریا ارجندانی^۴، راضیه رفیعی^۵

^۱آموزگار، کارمند رسمی آموزش و پرورش

^۲آموزگار، کارمند رسمی آموزش و پرورش

^۳آموزگار، کارمند رسمی آموزش و پرورش

^۴آموزگار، کارمند رسمی آموزش و پرورش

^۵دانشجوی علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان

چکیده

امروزه در جهان به کلاس های چند پایه، بیش از پیش توجه شده و همه ساله محافل مختلفی در این زمینه برگزار می شود که این مهم، نشان از اهمیت بالای این رویکرد آموزشی می باشد؛ از این رو، هدف از مطالعه حاضر بررسی و بیان راهبردهای اساسی و کاربردی در راستای به حداقل رساندن چالش دو زبانی، در مدیریت کلاس های چند پایه می باشد. نتایج به دست آمده حاکی از آن است که گرچه راهبردهایی نظیر بومی گزینی آموزگاران، ادغام پیش دبستانی با چند پایگی، ایجاد عادت به مطالعه در فراگیران، خاطره نویسی، قصه گویی، نمایش و کسب تجربه آموزگار کاربردی و کارآمد استو تا حدود زیادی می تواند این معضل را پوشش دهد؛ اما با این وجود سطح زبان بیانی و دریافتی دو زبانه ها نسبت به یک زبانه ها پایین تر می باشد و همچنین احساس و هیجان در زبان مادری (زبان اول)، نسبت به زبان معیار (زبان دوم)؛ پائین تر می باشد. باید در نظر داشته باشد که ضمن بکارگیری راهبردهای مذکور، معلم چند پایه باید راه و روش مدونی مبتنی بر «حقایق و اصول یادگیری و تدریس زبان دوم» در پیش گیرند، تا علاوه بر افزایش کسب موفقیت در این زمینه، تفاوت ایجاد شده در زبان دوم، نسبت به زبان اول، کاهش یابد.

واژگان کلیدی: کلاس های چند پایه، چالش، دو زبانی، راهبرد.

مقدمه

امروزه کلاس های چند پایه در جهان مورد توجه بسیاری از صاحب نظران تعلیم و تربیت قرار گرفته و همه ساله پیرامون این مهم، نشست ها و همایش های متنوعی در این کره خاکی برگزار می شود که می تواند نقطه عطفی در جهت پیشبرد اهداف و کارایی این سیستم آموزشی باشد.

سن فراگیر، پایه تحصیلی، امکانات و تجهیزات، برنامه ریزی و سازماندهی انسانی - آموزشی از مهمترین مولفه ها برای طراحی یک سیستم آموزشی به شمار می روند؛ در بسیاری از کشورها با توجه به

فاکتورهای فوق، دو سیستم تک پایه و چند پایه را برای آموزش ابتدایی خود در نظر می گیرند.

در برنامه تک پایه، آموزگار (در برخی مواقع چند آموزگار) هدایت گروهی از فراگیران را عهده دار می شود که تقریباً از نظر سن و توانایی به یکدیگر شبیه هستند و اهداف آموزشی مشخصی را دنبال می کنند. این سیستم در همه کشورها به حتم وجود دارد و به نظر می رسد جزء جدایی ناپذیری از سیستم آموزشی باشد. اما نه در مقابل، بلکه در کنار این رویکرد تک پایه در سیستم آموزشی کشور، برنامه چند پایه با اهداف متنوع تری خودنمایی می کند. موقعیتی که در آن بی تردید یک آموزگار هدایت گروهی از فراگیران را در دو پایه تحصیلی یا بیشتر بر عهده دارد که هر پایه از نظر توانایی، اهداف آموزشی، ویژگی های سنی، گاه جنسیت و... متفاوت است. این کلاس ها با حضور فراگیران (دختر، پسر یا مختلط)، در یک چادر (محل خاص) یا اتاق درس تشکیل و اداره می شود. در این کلاس ها، معلم بیش از یک ماده درسی را در طی چند ساعت متوالی در پایه های مختلف تدریس می کند. کلاس های چند پایه برنامه درسی خاص یا منحصر به خود ندارد و آموزگار کلاس با وجود فرصت ها و چالش های فراوانی که پیش روی خود دارد باید برنامه درسی از پیش تعیین شده هر پایه را در قالب زمانی یک پایه تدریس نماید (اناری نژاد و ریحانپور، ۱۳۹۵).

گفتنی است که کلاس های چند پایه با وجود محاسنی که دارد، همواره خود را با چالش هایی روبرو می بیند که تحقق اهداف اساسی این سیستم آموزشی و همچنین اهداف عالی آموزش و پرورش در گرو غلبه بر چالش هاست؛ از این رو شناسایی، اصلاح و ارائه راهبرد برای معضلات چند پایه، ضرورت می یابد. کلاس های چند پایه با مشکلات متعددی نظیر فقدان تجهیزات آموزشی، نبود الگوی آموزشی چند پایه، نبود برنامه درسی مناسب چند پایه، کمبود نیروی انسانی با تجربه، مدیریت زمان و مواردی از این قبیل روبروست (رفیعی و دیگران، ۱۳۹۶)؛ اما یکی از معضلات پیش روی چند پایگی که علی رغم مهم بودن، کمتر